

NOVÁ ORIENTACE HOSPODÁŘSKÝCH VĚD V POLSKU: ZMĚNY V OBSAHU A ORGANIZACI VÝUKY A VÝZKUMU, VÝMĚNA ZAMĚSTNANCŮ

Karl von Delhaes

Na počátku padesátých let převzali všichni členové sovětského bloku typus politické ekonomie a jemu odpovídající modely vyššího vzdělání v hospodářských vědách, založené na sovětském vzoru. V Polsku ale přežila tradice nezávislého socialistického, a dokonce liberálního ekonomického myšlení první stalinistické čistky, i čistky roku 1968. Rozsáhlé doklady pro toto tvrzení lze najít v publikacích po „polském Říjnu“ 1956, v tajných hospodářskovědných přednáškách, které se konaly na tzv. putovních univerzitách („uniwersitety latające“) ke konci sedmdesátých, a v diskusích osmdesátých let, které probíhaly jak na veřejnosti, tak i v undergroundu. Když rok 1989 s sebou přinesl přeorientování směrem k západnímu typu tržního hospodářství, hlavní proud ekonomických věd, tak jak byl do té doby prováděn v praxi, výzkumu i vyšším vzdělání, přestal postačovat běžným potřebám. Obsah výzkumu, učební osnovy, příručky a celá akademická organizace byla v této oblasti radikálně zrevidována. Protože výměna zaměstnanců ve velkém měřítku byla nemožná, stalo se nezbytným přeškolovat obrovským tempem, i se zabezpečovat proti konzervativním většinám v autonomních akademických sborech. Normalizace v akademické sféře ekonomických věd bude však zasahovat i do příštího desetiletí, neboť s akumulací potřebných odborných kapacit se bude muset začínat od nuly, a to v době, kdy je těchto kapacit nutně zapotřebí v ekonomice samé.